

С помощью “Минерола” удалось повысить количество криорезистентных эякулятов до 100 %. Достоверно ($P < 0,05-0,001$) повысилась активность на 0,6 бала и на 26,31 млн/мл концентрация нативной спермы, а также и активность ферментов системы антиоксидантной защиты. Введение “Минерола” способствовало снижению в крови производителей уровня конечных продуктов перекисного окисления липидов - диеновых конъюгатов и малонового диальдегида соответственно на 33,88 % и на 36,44 %, при повышении активности в крови супероксиддисмутазы, каталазы и глутатионпероксидазы на 12,77 %, 18,75 % и 22,84 % соответственно.

Ключевые слова: криоконсервация спермы, криорезистентность спермы, жеребцы-производители, “Минерол”, ферменты.

FREEZING RESISTANCE BOOST OF THE STALLION SPERM

Tkachev A.; Institute of animal science UAAS

This article highlights the experimental research results of “Minerol” preparation impact on semen quality & acid resistance of the stallions. Semen collection was increased by “Minerol” preparation application. Freezing-resistant ejaculates number was upped by 100% due to “Minerol” application.. The freshly harvested semen concentration & motility rate was boosted. Enzymic activity impact on acid resistance increased. The confidence coefficient equals $P < 0,05-0,001$. “Minerol” administration results in conjugant & bialdegide decrease per 33,88% & 36,44% respectively. The above-mentioned enzymes are lipid peroxide products. Catabolic enzymes proved to be upped per 12,77%, 18,75% & 22,84% in the stud horse blood respectively.

Key words: stud horses, freezing preservation of semen, freezing resistance of semen, “Minerol” preparation, enzymes

УДК 021.9:636.1

НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З КОНЯРСТВА

Рецензент: канд. с.-г. наук Коняга В.М.

Л.М. Татьянченко, В.В. Кунець, Л.В. Гончаренко

Інститут тваринництва УААН

Стаття присвячена визначенню ролі бібліотечного фонду Інституту тваринництва УААН в еволюції наукових досліджень у галузі конярства. Розглянуто історичні факти формування бібліотеки щодо галузі конярства, виділені особливо цікаві та цінні рідкісні видання XIX-початку XX сторіч. Книжний фонд нараховує біля 10 тис. видань з галузі конярства. Визначені основні періодичні видання з галузі конярства, які мають значний інформаційний вплив на формування наукової тематики з конярства. Наукові розробки по тематиці ИЖ УААН завершені 16 дисертаційними роботами з конярства, у яких відбиті результати літературних досліджень за науковими джерелами доступного бібліотечного фонду.

Ключові слова: конярство, наукова бібліотека, бібліотечний фонд, інформаційно-бібліографічне, довідково-інформаційне обслуговування, база даних.

Основою розвитку наукових досліджень у будь-якій галузі завжди є те інформаційне підґрунтя, яке накопичується з кожною наукою статтею, доповіддю, книгою тощо. Отже, наукове дослідження тим ґрунтовніше і збагачене інформацією, чим більше і глибше у його процесі опрацьовано наукової літератури. Одним із найкрупніших науково-інформаційних центрів України з

галузі аграрних наук, зокрема – конярства - є наукова бібліотека Інституту тваринництва УААН.

Наукова бібліотека створена одночасно з інститутом у 1929 році на базі книжкового фонду зоотехнічного відділу попередньої наукової установи – Харківської крайової сільськогосподарської дослідної станції.

Загальний книжковий фонд бібліотеки нараховує 97305 найменувань, у тому числі періодичних видань – 39190, зарубіжних – 33200. Бібліотечний фонд включає унікальні прижиттєві видання класиків зоотехнічної науки: П.М.Кулешова, М.П.Чирвинського, М.І.Придорогіна, І.І.Іванова, Є.А.Богданова, М.Ф.Іванова, Ю.Ф.Лискуна, М.Д.Потьомкіна, Д.А.Кисловського та багатьох інших. Такі книги, як історичне наукове надбання, виділені в окремий фонд цінних та рідкісних видань. Поряд з давніми рідкісними виданнями, бібліотека укомплектована сучасною літературою та щорічною провідною періодикою по галузях тваринництва, ветеринарії, рослинництва, економіки, агрономії, екології, біології, генетики, біохімії та фізіології тварин і рослин, інформаційних технологій, механізації процесів тваринництва та рослинництва, відтворення тощо.

Серед періодичних видань бібліотеки добірки вітчизняних та зарубіжних журналів за багато років: “Зоотехнія”, “Тваринництво України”, “Вісник аграрної науки”, “Генетика”, “Ветеринарія”, “Доповіді Російської академії сільськогосподарських наук”, “Кормовиробництво”, “Кролівництво та хутрове звірівництво”, “Молочне та м’ясне скотарство”, “Механізація та електрифікація сільського господарства”, “Вівчарство та козівництво”, “Свинарство”, “Animal genetic resources”, “Journal of animal science”, “Animal breeding abstracts”, “Journal of farm animal science”, “Annals of animal science” тощо і, зокрема з конярства “Конярство та кінний спорт”, “Бігові відомості”, “Коні”, “Золотий мустанг”, “Кінний світ”, “The European Racehorse”, “Horse and Hound”, “Hoof Beats”, “The Horseman”, “Vollblut Zucht und Rennen”, “Ballylinch stud”. Провідні фахові періодичні видання мають значний вплив на формування актуальної наукової тематики з галузі конярства [1].

Науковою бібліотекою інституту постійно користуються більше 600 науковців, аспірантів, студентів, фахівців сільського господарства, які обслуговуються за МБА через Харківську Державну наукову бібліотеку ім. Короленко, Харківський ЦНТІ і фонди провідних інститутів сільськогосподарського профілю. На базі інформаційно-пошукової системи CDS/ISIS створено власну базу даних з 12 тис. записів. З 2001 року бібліотекою видається “Список наукових праць співробітників Інституту тваринництва УААН”.

Користувачами науковою бібліотекою інституту у різні роки були вчені і фахівці з питань конярства: Волков Д.А., Манаков І.Д., Бурлаков М.М., Волков П.П., Пономаренко М.М., Філімонова А.С., Галась В.В., Новіков О.О., Лебедев В.А., Латка О.М., Соболев О.М., Сліж В.С., Волкова Т.І., Лютих С.В., Зінькова Н.В., Ткачова І.В., Бондаренко О.В., Товстокопа Т.О., Чорна О.А., Твердохліб В.А. та багато інших. Поточне інформаційно-бібліографічне, довідково-бібліографічне та довідково-інформаційне обслу-

говування сприяло захисту кандидатських та докторських дисертацій з конярства. Сьогодні бібліотека обслуговує 608 постійних читачів, у тому числі 76 докторів та кандидатів наук, студентів та аспірантів Харківських вузів та науково-дослідних установ, фахівців виробництва.

Книжковий фонд наукової бібліотеки з галузі конярства – один з найбагатших в Україні. Він включає близько 10000 книг, довідників, збірників, статей, державних книг племінних коней, каталогів та інших видань, у тому числі іноземних. Серед них унікальні видання XIX сторіччя: “Историческое исследование о коннозаводском деле в России” Н.Зазюлинского, 1893 року, “Тренировка рысаков” П.М.Кулешова, 1892 року, описання старовинних кінних заводів Харківської губернії, 1899 року.

Фонд рідкісних видань бібліотеки включає значну частину літератури з конярства. Деякі видання представлені одиничними екземплярами в Україні: “Альбомъ разныхъ русскихъ и иностранныхъ породъ лошадей“, складений В.Г.Бороздіним; переклад твору “Экстерьеръ лошади: Сочинение Губо и Баррье” французьких фахівців, виданий у Росії в 1901 році; твори зоотехнічного бюро Санкт-Петербурга, 1909-1914 року, в яких кінь вже розглядається, як науковий об’єкт; Матеріали військово-кінського перепису 1912 року в 78 губерніях Російської Імперії; Дослідження конярства Сибірського краю (матеріали експедиції 1926 року) та Кубанського краю (матеріали експедиції 1919-1923 років) під керівництвом професора А.А.Малігонова; Матеріали монгольської експедиції, в яких описано стан популяції коня Пржевальського, 1936 року; дослідження ветеринарного лікаря І.А.Дедюліна “О копитах коня”, 1912 року; книга С.А.Султан-Гірея “Верховая лошадь: уход, тренировка и езда”; переклад з праць Чарльза С.Племба “Типи і породи сільськогосподарських тварин”, 1913 року; Харківське видання А.Федотова “Коневодство и коннозаводство Украины”, 1923 року, в якому вперше описано популяцію коней на території України та інші монографії стосовно годівлі, опису порід, типу та екстер’єру, утримання і використання коней.

Також фонд унікальних видань включає Заводські книги російських рисаків та чистокровних коней 1889-1898 років.

Особливою популярністю користуються кілька повних видань “Книги о лошади” – настільного підручника для кожного коняра, кіннозаводчика, фахівця з конярства. Ця книга представлена першими виданнями, складеними князем С.П.Урусовим, і кількома повними виданнями за редакцією С.М.Будьонного.

Наукова бібліотека інституту протягом майже 100 років накопичувала у своєму фонді літературу з галузі конярства [2]. Тут представлені праці з селекції, розведення, відтворення, виховання, годівлі, утримання, тренінгу, випробування коней, кінного спорту, виробництва конини та кумису, використання коней у роботі тощо. Практично всі книги з конярства, які видавалися у колишньому СРСР та в Україні, за радянських часів, наявні у бібліотеці. Також до послуг науковців і фахівців іноземні видання, які надходили до бі-

бібліотеки за міжнародним літературним обміном та були привезені науковцями зі закордонних відряджень.

Фонд фахової літератури з конярства поповнюється у бібліотеці інституту щороку як за рахунок закупівлі найсвіжіших видань Росії, Білорусі, Польщі та інших країн, надходження матеріалів конференцій та періодичної літератури, так і працями науковців інституту. Періодично в інституті видаються каталоги коней України, експертна оцінка коней заводських порід, оцінка жеребців-плідників за якістю потомства, методичні рекомендації, плани селекційно-племінної роботи як в цілому по Україні, так і на замовлення для кожного господарства, буклети, реєстри, настанови та інші науково-практичні видання. Наукові розробки за тематикою ІТ УААН з конярства завершені 16 дисертаційними роботами, у яких відображені результати літературних досліджень за науковими джерелами доступного бібліотечного фонду інституту. Кожна така праця, зроблена в Україні, представлена у бібліотеці інституту рукописом або авторефератом у фонді дисертаційних робіт.

Користування бібліотечним фондом дуже зручне через розроблену електронну базу даних, до якої занесені всі видання фонду та стрійну систему тематичних каталогів, за якими користувач дуже швидко знаходить літературу, що його цікавить. За ключовими словами персонал бібліотеки підбере за мовнику весь наявний матеріал за темою.

Бібліотека інституту, доповнена найсвіжішим інформаційним матеріалом з Internet, повністю забезпечує науковців – фахівців з конярства необхідною інформаційною базою для якісного виконання актуальних наукових досліджень на високому методичному рівні.

Роботу наукової бібліотеки неодноразово відмічено Почесними грамотами від адміністрації інституту та Асоціації інформаційно-бібліотечних технологій. За оригінальною методикою визначення критеріїв ефективності роботи і рейтингу с.-г. бібліотек України, розробленою Мінагрополітики України, НМЦАО, УААН та ДНСГБ [3], наукова бібліотека Інституту тваринництва УААН зайняла почесне II місце у рейтингу сільськогосподарських бібліотек НДУ УААН.

Працівники наукової бібліотеки інституту розпочата робота зі створенню електронного віртуального взаємообміну інформацією у системі Internet: електронний каталог науково-технічних статей, авторефератів, дисертаційних робіт, видань інституту.

Бібліографічний список

- 1.Татьянченко Л.М., Погорелов О.С. Надбання та використання бібліотечного фонду інституту: Зб.наук.пр.- Вип. XXXX.- Х.: ІТ УААН .- 1999.- С. 125.
- 2.Волков Дмитро Андрійович: Біобібліографічний показник наукових праць за 1951-2003 рр./Інститут тваринництва УААН; упор. Помітун І.А. та ін.- Х., 2004.- 32 с.

3.Вергунов В.А. Критерії ефективності роботи с.-г. бібліотек: [науково-методичне видання] /В.А.Вергунов, В.В.Дерлеменко, Н.В. Лопатіна та ін.; за ред. Ю.Ф.Мельника; Мінагрополітики України, НМЦАО, УААН, ДНСГБ.- К.: Аграрна наука, 2008.- 92 с.

НАУЧНО-ИНФОРМАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ РАЗВИТИЯ НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ ПО КОНЕВОДСТВУ

Л.Н. Татьянченко, В.В.Кунець, Л.В.Гончаренко, Институт животноводства УААН

Статья посвящена определению роли библиотечного фонда Института животноводства УААН в эволюции научных исследований в отрасли коневодства. Рассмотрены исторические факты формирования библиотеки касаясь отрасли коневодства, выделены особенно интересные и ценные редкостные издания XIX - начала XX веков. Определены основные периодические издания по отрасли коневодства, которые имеют значительное информационное влияние на формирование научной тематики по коневодству. Научные разработки по тематике ИЖ УААН завершённые 16 диссертационными работами по коневодству, в которых отражены результаты литературных исследований по научным источникам доступного библиотечного фонда института.

Ключевые слова: коневодство, научная библиотека, библиотечный фонд, информационно-библиографическое, справочно-библиографическое обслуживание, информационные технологии.

DATABASE FORMATION & PROVISION FOR SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT IN HORSE HUSBANDRY

Tatyanchenko L., Kunetz V., Goncharenko L.; Institute of animal science, UAAS

This article presents the test data of book reserve impact on scientific research development in horse husbandry. The book reserve is kept in the institute of animal science. Developmental stages of library formation were defined. Rare & valuable XX-XXI century publications are kept in the library. Book reserve numbers 10000 publications for horse husbandry. The best publications for horse husbandry were selected. The publications possess valuable information for scientific subjects formation in horse husbandry. Dissertations were defended on the basis of scientific subjects & scientific developments were elaborated.

Key words: horse husbandry, scientific library, book reserve, information & bibliography service, reference service, database.